

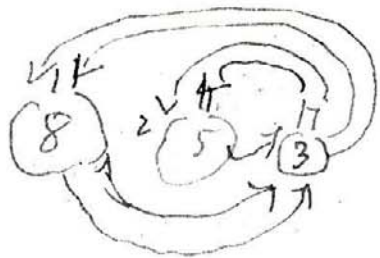
R. Bertrana  
conferencia sobre  
la novela

## Lladres i serenos

Projecte de novel·la  
que s'ha d'assumir a la  
regió mateixa  
on  
va passar

amb la col·laboració  
del Doctor Folch

1954



omplir la de 3 unidas a  
 a la de 5 formar a omplir  
 la de 3 unidas a la de 5  
~~el libro por sobre unidas a~~  
~~a la de 8, formar sobre 1~~  
 litro ~~unidas~~ y ~~arriv~~ els dos del 8 a  
 fer de 3

12 Agost 1954

## Notes de Vilada

L'home dels ulls de llargardaly  
Riba, can Molina, camí de Castell (108  
durs) / Busca immobilitat de la guardiola  
Es troba el lladre (assaltat<sup>IV</sup> de Gona i  
estava a Barcelona) darrere un ~~to~~ <sup>to</sup> ~~arbre~~  
petit, moreno, ulls brillants) Al  
arribar a Vilada s'han trobat  
gent que creia el lladre de can Mo-  
lina. L'intuïció del doctor pen-  
sap on es troba el lladre. A tres  
hores del matí dos noys de l'  
esquadra redits de peixes, caminen  
fins la nit a Toró de les munt-  
anyes, arriben a l'estació  
de Figols. Una dona diu que  
ha vist un home que tenia els  
ulls d'or molt brillants. El jefo i  
stació de Figols s'ha fixat en  
el tipus i l'ha vist diu que  
troba estrany un home que  
tenia els ulls brillants (billes)  
cap a la Pobla, noys d'  
equatre referixen la

pista. Van a tots els punts  
de la població i allí el troben.  
Està menjant a la taula i el  
mossos de l'esquadra s'assen al  
costat del assessor, l'altre no  
vol deixar-li lloc, però el doté tracta  
d'escaparse de = el torna a agafar  
forçant-li alguns trets que no  
el toquen (salta d'un vago' a l'  
altre) el mossos de l'esquadra s'assen  
deix a lloc. Amplificat com a episodi  
de l'ofici de J. en Massano.

## Historie d'en messana

Seminaristè i l'isclatà la guerra.

Per salvar se se pose a fer d'anar  
questa, comença per no fer cap  
dormán i tot lluitant per la revolució  
ció social per la qual s'interessa  
de delo, Guanyen la guerra els  
nacionals, Va a la presó amb  
tot el comité de Berga. A la presó  
de Manresa començen altres homes  
de la regio, No tenia cap crisi  
i essent la zona conduïda farrós  
ble el deixen sortir, se'l miren  
malament, No troba feina i es  
llena a la muntanya i  
comença a fer de bandit i a col-  
laborar amb els revolucionaris,  
refugi de França, El primer  
assalt a una casa de canyo  
de prop de Berga, fan diners i  
ell fa veure als pagesos, mes  
en Massana. És una banda  
ben organitzada. Va fent  
prestigi per que no mata i roba

Comença la llegenda d'en Messana  
Assalt a l'amo de la casa de  
l'adjudicació prop de Borrado.  
Habit de cobrar 70000 pèsets  
i al fornar i aturar-se a banya  
en un hostal i allí arriba  
el noi de la moto i li trenca  
dos trets als nervis, però no  
els porta i llavors saqueja  
la casa i se'n van. "Ara no  
he trobat però un altre  
dic a trobar, No digues a  
ningu, El confidenc de la gran-  
dia civil es l'espionatge d'en  
Messana, la seva dona era  
la querida i anava a cercar  
elles i a la casa on es reu-  
nien. Repereix l'assalt de la  
casa de l'hostalet, "Obrien soc el  
Messana." Surt el noi i li pe-  
ga una bona pellissa i se  
en va sense robar res. El noi  
no parla, però tot hom parla

del Messana. Entreba i sortia de  
França a Sisympa per generalment  
s'estaba a la regió de  
Berga. Iolia quan halian  
de entrar en una fabrica, la  
guardia civil acababa de portar  
el Almanach, la guardia civil  
era a 50 cent. metres. Atraves  
la fabrica 100 metres (Se el  
Messana, que ningú deixi de tra-  
ballar 700 persones i ningú  
es morí, 160 000 peretès, diu el  
messana, cronen el Director  
i l'estrany la mà i li dona  
les gràcies per haver donat  
aquell donatiu per la revolució  
telefona a la guardia civil que  
encara no hali arribat a  
el quartel de Berga (els altres eren  
a Santa Eugènia - Manu treballava  
de mozo en una casa de camp.

Mentre feia de mozo anava con-  
quistant a tots els pagesos.

A cal Jaques de Castellar de Pin  
assalt als estivejants. Els bandits  
buriden les butxaques, als estivejants  
que estan dormint. 5 mesos des-  
prés sap que el Jaques ha cobrat  
40 mil pessetes d'una vegada.

Prega, amenaça, diu que els ha  
cobrat però no les té son al  
banca. Les hi fa anar a buscar  
i se'n amporta un fill com rehen.  
A les 5 de la tarda de demà a  
tal lloc serà a tal lloc, per-  
tarà un llum i no diguis  
res a ningú si no vols que el  
fill li passi alguna cosa.

Arriba al poble y encara no hi  
havia arribat, el pare comte  
els quatre curats arment i no  
diguis res. Però el noi no es  
presenta, ve demanar al mes-  
na, el noi s'ha havia perdut  
pel bosc i s'era perdut. L'  
home desesperat el demana  
i el ficquen a la presó.



El noi mig boix es refa' poca a poca.

Menguava un dia al·lunat de aquell,  
i anava passant. A Berga  
troba un home i li demana for  
li dia que digués a la guardi-  
civil que l'ha vist. El Pont  
de Vilatorrada una firma, es  
fica dins el bosc i empra el  
compressor i el pagador el deli-  
ant amb els seus homes (com a  
Mascars) el deli' fins que el  
portin 10000 pesets. La quadrilla  
volta la casa i s'hi està jugant  
a cartes sense deixar dormir  
a la gent. Cada tres quarts sortien  
un a espriar el que passava  
pel voltant. Tenien confiança  
que fien circular la notícia de  
que la guardi-civil no sabia  
res. Morte el noi amb els di-  
mes, es comença la roba i mar-  
xen. Es denuncien i fa 2 taw  
perpua e

un esmolt i un drapsaire

de Sallent, la guardià civil fa  
parlar al massover, i pelen  
a aquets 800 homes, voltron  
o molts l'ajudaven per por  
o per esperances de formar a  
la republica.

assassinat de Serchs, un  
individu. alcalde de Serchs al  
maten. un home volent  
d'una casa molt grand,  
amben la part de del meson  
des Jassat de guardià civil  
22 civils volten el poble,  
cameter de Figols, Berga, camin  
del riu, per no van d'investir  
de guardiz. S'imagen un home  
en les manseres del seu  
gand (comregonals del Pac  
amb 60, o 65 mil pessets,  
dic de colros) mentre la mare  
preparaba la taula sent que  
un ha algun al port, l'altre  
s'entaba quiet, i ob no  
sabien que el poble estobe

certes, No deixen passar a  
ningu, es d'expressat de f.  
c. el deterior. El messano se  
no este tranquil i quan el  
m' es fica a dintre i en aquell  
moment sur el germà amb  
un bastó, es duen tirió amb  
els f. ametaladors, Pero no  
el varen robar sino que ma-  
ten (Primer assassinat)

### Fets més notables

assassinat (per venjanca) d'un mo-  
turrossi y un capellà, fet el manant  
havia estat jutge y contenat els  
massover que era a la presó per  
fets relacionats amb la guerra - a -  
oil. (Aqui per situar millor el lloc i  
descriure l'ambient, visitan la casa on  
va passar el crim) seguint la facc  
opresa y per en el line, en altres poli-  
cias y seguida al dedillo els bandits  
no enmascarats, potser per factenda  
pot en per negligencia, arriben en

Alte a la casa, la volten y els me  
decidits, ambe un Mesana o el  
Caracremada com a jefes. Et nos  
troben un homes que treballarem  
a uns camps: els fan seguir fins  
la casa, els tanquen al hovers  
deixant <sup>dos homes de</sup> guardies davant la casa  
no hi troben els amos que han  
anat a cercar en el cotxe un  
pare subapi mestre dels nens,  
per a fer una boletada, i que  
diguin missa a la capella de la  
casa condemnant que es diu  
tanquen els quatre fillx (de 6 a  
11 anys) al cuarto y s'assenten  
esperar que arribin els amos (No  
contar en amb el capella) Els amos  
estranys que ~~de~~ no surti ningú  
a rebre'ls, tenen una respiració  
comencen a cridar als fills,  
al ser ve també tenent i així  
van avançant fins arribar a  
la porta on veuen dos homes  
armats. Cuden "Hestes clades"

i al vir aquest crits sur el  
caranemal o el messena i  
dir "E p, cladres no, venjadors  
justiciers" Voltem els arms i el  
capella i es volí queu que  
han de morir. Per que' dia la  
Dona. Per haver enviat un home  
indent a presoni i deixar tota  
una familia a la miseria.  
No he fet mes que el mes de  
de jutge dia ell z y us? Dia  
a la dona, no vollen impeny  
el vostre home a denuncia  
el mesover. "E un cladre,  
un venest un revolucionari  
un roig No soltes Parule' son  
cladres de professis i per espant  
de justici i revolucionari,  
i ara venem els venjadors  
Ja que tenim el capella  
aqui potem confessar dia  
el messena. Per sense pesen  
ca parte dir el venest, Ara  
us donem deu minuts, con-

ferren i oss i peguen.  
Jo heig també de morir  
dun l'escolapi amb venides  
Als els capellans haurien  
de morir no estarien tranquils  
mentre n'hi hagi.

Hem l'altre devedrà si els  
maten o no si un dels mossos  
ha sortit per la obertura  
de l'honi i s'ha escapat corrent  
a donar part a la guardi civil.

Episodi del tinent que va a  
fer les seves necessitats entre  
unes mates i a qui els lladres  
bandolers amagats aprofiten  
per a descarregar un tret  
a la nuca.

Episodi dels tres subinguts  
Puertas Puertas (confident de la  
guardi civil i un dels fets de la  
banda en Negrata (?); a l'amo

de Santa Eugènia, morts a trets per  
la guàrdia civil a Dr. R. de V.  
lada, 7 del matí sortida del metge  
arivat per una guàrdia civil  
cami del pont on troba els tres cadavres  
(Dramàtica fusida del Neqrte de  
del regnó pis de la presi de Berge  
saltant colre una camioneta  
en marxa)

Episodi de l'assalt mit orme  
trelladors de utxe vid on  
anava el metge, perdut  
un mello i mig (confiança  
de Puertes als lladres car aquest  
treballa a les mines de Figols,  
de la zona semanal de les  
mines.

Episodi del robó a simulat a  
me armada de Puertes amf  
de semanal de les mines  
de Xllent (Puertes treballa a  
dites mines de sem de treballar

le de Figols Per a inspirar  
millor confiança s'exercia a  
anar a Massana a buscar el  
secrenall. Demana una parella  
de la guardia civil que l'acom-  
panyi en arribar. Es deixa  
ferir pels seus peus tal de que  
aquests tingueren els diners i ell  
conservar la confiança pels Ci-  
vils.

Amor Massana amb la dona de  
República. (Després de l'assassinat  
d'aquest, cada dia un ram  
de flors fresques al llor or ca-  
gut) Una miqueta enamorada d'ell  
que ningú pot trobar. La do-  
na a la pres. El M. escapava



Episodi

els germans Scheter; nells  
dents del camp comunista de  
Poulnze, a salt - un tanc a  
Barcelona. Vets amb la probi-  
ci, un germà mat, l'altre  
cagaf. Aquest confessa  
lante de que les reunions po-  
litiques i el deposit d'assumés  
al cementiri de Berga.  
Complicitat / per pr o per in-  
terés del sepulcra)

## Argumento de la obra

Un seminarista fill d'una família d'honoradíssims artesans i nebot d'un canonge cursa els seus estudis, sense massa ni massa poca convicció. En sortir del seminari se'l aturava a un kiosco de Diaris a Gaudí i allí comença a aficionar-se a les novel·les de l'ledes i serenis. De la revista del 36 i es fa vege per a salvar a petita, s'hi aficiona. Tant que en fa de dels i quan entren els nacionals no els pot convencer de que era de dels i estudiant de capellà i ve a la pobra i s'hi es fa íntim amic del canonge i d'altres homes de la vege i comencen a projectar moltes fetes. Arc es riu i com que un realitat no ha fet cap emm al cap de 10 anys el tren el canonge, però ho es tard, Arc es vege autèntic i vege com

mé en ésser un jef de banda  
lo qual es de dels: El  
principi es creu un justícia  
autèntic rola per a donar i pro-  
tegir als pobres els socialistes als  
exilats de la revolta però per  
a poc els bandits que es  
volien i l'interès de la dona  
que estimes annualment  
el far degenerava. Al comen-  
çament els rola per fi-  
nalment també mata,  
(o deixa mata) fins que  
els principals jefs de banda  
son morts i ells desceuganzel  
i fort quejat de tot es zel  
parar i es fa franc.  
També pot haver. Li unra  
vernia en que si qui condem-  
nat a mort en qual cas la  
obra potria tribularse  
Del seminari al cadale

Aquesta novel·la pot ésser  
en castellà o en Català se-  
gons les possibilitats d'  
edició

## Conferencia

De la novela en general y de  
la novela autobiográfica en  
particular

Señores, señores, Voy a principiar  
mi charla por una confesión -  
(~~exactamente~~ al estilo del ~~ejero~~  
de las que practica los miembros  
del ejercito de salvacion en la  
mitad de las calles de los países pro-  
testantes, me acuso de haber deseado  
con toda mi alma mas interwagmente  
que todo otro deseo en el mundo  
el ser <sup>una gran</sup> novelista. He pasado eso  
quiere decir lo que habre pensado  
en el fondo y la forma de la novela  
lo sin abreviar durante mas  
de veinte años de mi vida de  
escritor o metierme en tan es-  
crito teneno, (reconozco que lo  
hare a los mejor efecto de la  
supresion del adjectivo gran pero  
el omitido y caerie en es  
me's baja hipocresia :o